

tého smluvného pomeru, má byť tázaný: pamätáte sa, či ste bol prítomný pri rozhovore osoby X. s osobou Y. a kedy? O čom tie osoby hovorili? — Menej doporučiteľná je otázka: podľa tvrdenia strany bol ste prítomný pri vyjednávaní o kúpnej smluve medzi osobou X. a Y. v tej a tej dobe. Čo o tom viete? — Ešte nebezpečnejšia je otázka: strana tvrdí to a to: máte povedať, či je to pravda, resp. jako sa sbehly v pravde tie skutočnosti, ktoré strana tvrdí.

(Budúce ďalej.)

Dr. V. Fajnor:

Jednotný občiansky zákonník.

VI.

§.

O následkoch. ¹⁰²⁾

Je-li vada, ktorá je dôvodom povinnosti ku správe, taká, že ju nelži napraviť a že pre ňu nemožno užívať veci riadne alebo umluveným spôsobom, môže nabyvateľ žiadať za úplné zrušenie smluvy; neprekáža-li však vada riadnemu alebo umluvenému užívaniu veci alebo je-li možno ju odstrániť, môže žiadať buďto za primerané zníženie úplaty, alebo za opravu, alebo za doplnenie toho, čo chýbí. Za vzošlú škodu odpovedá zcuďiteľ vo všetkých prípadoch podľa ustanovení obecných.

Na nepatrné zníženie hodnoty sa nehladí.

§.

Za sporu o zrušenie smluvy pre vadu dobytku nariadi súd k návrhu niektorej strany, jakonáhle netreba už ohľadania, prozatýmne opatrenie, aby sa zviera súdne predalo a výt'azok aby sa uložil k súdu.

O zániku práva žiadať za správu. ^{103) 104)}

§.

Kto chce žiadať za správu, nech privedie vec na súd, ide-li o veci nemovité do troch rokov, ide-li o veci movité do šiesti mesiacov, a ide-li o vady dobytku uvedené v §. (925.) do šiesti týždňov. Lehota sa počína dňom dodania veci, ide-li o správu pre vady dobytku, pri nichž po určitú dobu platí domnienka vadnosti, uplynutím tejto doby, — ide-li však o správu pre nárok

¹⁰¹⁾ Dľa uhor. súdnej praxe tiež je možná actio quanti minoris. Srovn. i § 348. uhor. obchod. zák. (Návrh §-u 119.)

¹⁰³⁾ Uh. obč. právo v súdnej praksi aplikuje zásadne 32 rokov. A síce u nemovitostí bezvýhradne. U movitostí konceduje sa ratihabitio, keď nabyvateľ dlhý čas mlčí. U dobytku kolíše sa praks okolo práva rakúskeho.

¹⁰⁴⁾ Návrh. §. 1166 (1165) stanoví u movitostí šesť mesiacov u nemovitostí rok, jako lehotu premlčiaciu.

vznesený na vec tretou osobou, — dňom, kedy nabývatel' zvedel o nároku. Bolo-li umluvené, že zcudziteľ odpovedá za vady, ktoré sa vyskytnú do určitej doby [§ (924)], počína sa lehota žalobná, jakonáhle uplynie ona určená doba.

Námietkou môže nabývatel' uplatniť nárok zo správy, keď v lehotách vzpomenutých v prvom odstavci oznámil vadu zcudziteľovi.

O zkrátení prez polovicu hodnoty. ¹⁰⁵⁾

§.

Bola-li učinená smluva úplatná a neobdržala-li jedna strana ani polovice toho, čo druhej strane dala, môže zkrátená strana žiadať, aby sa smluva zrušila a by sa všetko uviedlo v predošlý stav. Avšak druhá strana môže smluvu zachovať v platnosti tým, že je hotová nahradiť čoho sa do obecnej hodnoty nedostáva. Nepomer medzi hodnotami sa vymeria podľa času, kedy sa smluva stala.

§.

Tohoto právneho prostriedku môže užiť zkrátený i vtedy, keď smluva je obchodom podľa ustanovenia práva obchodného, ale len keď smluva nie je obchodom na strane jeho.

§.

Právneho prostriedku ustanoveného v §§. (—) nemožno užiť, keď sa ho niekto výslovne vzdá alebo prohlási, že chce vec prevziať zo zvláštnej obľuby za mimoriadnu cenu; keď ve diac zač vec stojí, predsa sa uvolí dať za ňu nepomernú cenu, mimo to, že keď z pomeru medzi osobami ľzä vyrozumieť, že chcely učiť smluvu smiešanú z úplatnej a bezplatnej; keď pravú cenu nelzä vyšetriť, a konečne, keď sa vec predá na verejnej dražbe.

Dohoda o budúcej smluve.

§.

Dohodou, že v budúcnosti učinia smluvu, sú strany viazané len vtedy, keď bol určený čas, kedy sa má smluva učiť, i podstatné kusy smluvy, aked' sa medzi tým okolnosti nezmenily tak, že by tým tá alebo oná strana pozbyla dôvery. Vôbec je treba naliehať na to, aby takéto pripovedi byly prevedené najďalej do roka od smluveného času, lebo by ináč právo pomínulo.

Či je možné vzdať sa námietok?

§.

Vzdá-li sa niekto všeobecne a neurčite námietok proti platnosti smluvy, nemá to právnych následkov.

¹⁰⁵⁾ Uhor. právo obč. nepozná tohoto právneho prostriedku. Tým menej ovšem obchod. zákon. uh., ktorý ho v §. 280. výslovne vylučuje: »Obchodné úkony nemožno napadnúť z dôvodu zkrátenia prez polovicu hodnoty.»